

Fra: Torgeir Flateby [flateby@kff.no]

Sendt: 26. april 2005 15:20

Til: Postmottak UFD

Emne: HøringKunnskapsl

Dok. 94

UFD	
26 APR. 2005	
Saksnr.:	200404093
Arkivkode:	510

Høringsuttalelse fra KFF referanse nr 200404093

KRISTNE FRISKOLERS FORBUND (KFF)

Tlf 22 82 35 80. Fax 22 82 35 81. E-post: post@kff.no. Storgata 10 B, 0155 Oslo

Til Utdannings- og Forskningsdepartementet
Oslo dep
postmottak@ufd.dep.no

KUNNSKAPSLØFTET – HØRINGSUTTALELSE FRA KFF

Vi viser til referanse nr 200404093 og takker for anledning til å uttale oss på vegne av ca 120 skoler i KFF under Friskoleloven

FELLES BESTEMMELSER FOR GRUNNSKOLE OG VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

1.1 Omdisponering av inntil 25 prosent av timetallet

Departementets forslag nr. 1

Skoleeier kan omdisponere inntil 25 prosent av timene som er fastsatt i det enkelte fag når det er grunn til å anta at dette vil kunne føre til bedre måloppnåelse i fagene samlet sett for den enkelte elev. Slik omdisponering av timer forutsetter at målene i læreplanene i fagene ikke blir fraveket, og krever samtykke fra den enkelte elev/lærling/foreldre. Omdisponeringer av timer som innebærer avvik fra målene i læreplanen, forutsetter at kriteriene og prosedyrene for spesialundervisning blir lagt til grunn.

KFF mener:

- Viktig og riktig
- Det må være mulig å lage kollektive prioriteringer av fag, dvs at f.eks en kristen skole kan velge å styrke kristendomsfaget ved å hente noen timerressurser fra f.eks norsk eller andre fag. Målene i norsk nås ved at kristendomsfaget gir økt lese- og skrivetrening.
- Kravet om samtykke fra foreldre bør være ivaretatt ved kollektive prioriteringer i en skole som har søkt og fått godkjent endrede planer eller ved at foreldre/elever ivaretas ved at man samtykker om f.eks styrket kristendomsfag ved inntak til skolen.

1.2 Forslag til endringer av fagbetegnelser i grunnopplæringen

Departementets forslag nr. 2:

- a) Betegnelsen på faget "natur- og miljøfag" i grunnskolen endres til "naturfag".
- b) Betegnelsen på faget "samfunnslære" i videregående opplæring endres til "samfunnsfag".

KFF mener:

- Vi er enige i dette.

2 BESTEMMELSER FOR GRUNNSKOLEN

2.1 Om barnetrinnet

Departementets forslag nr. 3:

Departementet foreslår å utvide timetallet i engelsk, matematikk, naturfag og samfunnsfag, hver med 38 timer på 1. – 4. årstrinn (1 uketime i gjennomsnitt), fra skoleåret 2005 - 2006.

KFF mener:

- Dette er ok for oss

Departementets forslag nr. 4:

- Fra skoleåret 2006 – 2007 utgår timer til frie aktiviteter på småskoletrinnet. Timene brukes til å styrke fagene *KRL* og *engelsk* med henholdsvis 38 timer hver, *kunst og håndverk* med 28 timer og *kroppsøving* med 143 timer.
- Skolens og elevenes valg* utgår.

KFF mener:

- Vi er enige i dette forutsatt at bortfall av Skolens valg ses i sammenheng med en ny rett til å omdisponere kollektivt etter 25%-regelen. Denne presisering er viktig.

2.2 Om ungdomstrinnet

2.2.1 Om programfag

Departementets forslag nr. 5:

- Timetallet for 2. fremmedspråk fastsettes til 304 timer.
- Timetallet for programfag fastsettes til 180 timer. Timer til programfag frigjøres ved at naturfag, samfunnsfag, engelsk og KRL hver reduseres med 38 timer på ungdomstrinnet mot tilsvarende styrking på barnetrinnet. Kunst og håndverk reduseres med 28 timer og styrkes tilsvarende på barnetrinnet.
- Skolens og elevenes valg* går ut.

KFF mener:

- Vi ønsker ikke et svekket KRL-fag. Vi mener de 38 t på ungdomstrinnet må gjeninnføres. For ikke å øke rammen foreslår vi at de 38 t tas fra Klasse og elevrådsarbeid, sekundært at de hentes ved reduksjon i programfag

2.3 Elever i grunnskolen som følger læreplan i tegnspråk

Departementets forslag nr. 6:

- Elever som har tegnspråk som førstespråk, skal fortsatt følge læreplan i tegnspråk og ellers i hovedsak ha samme fag- og timefordeling som øvrige elever.
- Dagens mulighet for å omdisponere inntil 18 prosent av det samlede timetallet i

tegnspråk og norsk opphører. Bestemmelsen om at 25 % av timene i det enkelte fag skal kunne omdisponeres mellom fagene, gjelder også for elever med tegnspråk som førstespråk.

- c) Departementet fastsetter et *samlet timetall* for tegnspråk og norsk og legger frem to alternative forslag til timetall:

Alternativ 1: Det samlede timetallet i tegnspråk og norsk for elever med tegnspråk reduseres med 15 prosent.

Alternativ 2: Det samlede timetallet for elever med tegnspråk som førstespråk opprettholdes på dagens nivå.

- d) Fordelingen av timer mellom fagene tegnspråk og norsk fastsettes lokalt med utgangspunkt i læreplanene for fagene og ut fra den enkelte elevs forutsetninger og behov. Fordelingen forutsetter samtykke fra elev/foreldre.

KFF mener:

- Vi har ikke behov for å uttrykke noen mening om dette

3 BESTEMMELSER OM VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

3.1 Om studieforbereende utdanningsprogrammer

3.1.1 Fellesfagene

Departementets forslag nr. 7:

Elevene skal ha et felles grunnlag for generell studiekompetanse og dermed et felles utgangspunkt for inntak til universitet og høyskoler. Alle studieforbereende utdanningsprogrammer skal derfor ha samme fag- og timefordeling for fellesfagene:

- Matematikk økes med 3 uketimer i Vg2, slik at faget får til sammen 8 uketimer.
- Geografi innføres som nytt fellesfag med 2 uketimer i utdanningsprogram for idrettsfag og utdanningsprogram for musikk, dans og drama.
- Eldre og nyere historie utgår og erstattes med et nytt historiefag på 6 uketimer. Dette innføres som obligatorisk fellesfag for alle studieforbereende utdanningsprogrammer.
- Faget økonomi og informasjonsbehandling utgår som eget fag.
- Økonomidelen i faget økonomi og informasjonsbehandling overføres til samfunnsfag, som utvides fra 2 til 3 uketimer i Vg2.
- Bedriftsøkonomi utgår som fellesfag og blir nytt programfag i programområdet for samfunns- og økonomifag i studiespesialiserende utdanningsprogram.
- 2. og 3. fremmedspråk gis samme timetall uavhengig av om eleven fortsetter med faget fra grunnskolen eller begynner med nytt fremmedspråk.
- Krav om 3 uketimer studieretningsfag i språk for elever på allmennfaglig retning i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag utgår.
- Kroppsøving utgår som fellesfag i utdanningsprogram for musikk, dans og drama, men skal inngå i programfag i utdanningsprogrammet. Utdanningsprogram for idrettsfag og utdanningsprogram for musikk, dans og drama får slik samme struktur.

KFF mener:

- Det er greit å beholde litt forskjell på de studieforbereende utdanningsprogrammer uten at vi har konkrete forslag til endringer i departementets forslag.

3.1.2 Programfag og valgfrie programfag

Departementets forslag nr. 8:

- a) Programfag har tilhørighet til ett bestemt programområde. Minste samlede omfang for et

programfag er 10 uketimer. Øvre grense for et programfag settes til 20 uketimer.

- b) Elevene skal velge ett programområde innenfor det utdanningsprogrammet de har valgt. Elevene skal ha minimum to ulike fag fra valgt programområde. Hvert fag skal ha et omfang på minst 10 uketimer.
- c) I programområder med 30 uketimer per år er kravet at elevene skal bruke minimum 20 uketimer over 3 år til programfag innenfor det programområdet de har valgt. Øvrige timer (10 uketimer over 3 år) kan brukes til valg av programfag (valgfrie programfag) både fra eget programområde og fra andre studieforbereende utdanningsprogrammer.
- d) I programområder med 35 uketimer per år er kravet at elevene skal bruke minimum 30 uketimer over 3 år til programfag innenfor det programområdet de har valgt. Øvrige timer (15 uketimer over 3 år) kan brukes til valg av programfag (valgfrie programfag) både fra eget programområde og fra andre studieforbereende utdanningsprogrammer.
- e) Elever i de studieforbereende utdanningsprogrammene kan velge valgfrie programfag fra alle studieforbereende utdanningsprogram så lenge elevene oppfyller krav til spesialisering/fordypning.

KFF mener:

- Vi registrerer at Stortingsmelding 30 og departementets forslag i denne høringen ikke ønsker å videreføre dagens ordning i videregående opplæring med flere små valgfag. Vi er i og for seg ikke opptatt av å kjempe for de små valgfagene i sin alminnelighet. Men kristne videregående skoler har gjennom ordningen med lokalt fastsatte valgfag kunnet gi elevene en god opplæring i kristendom og emner knyttet til kristen tro, etikk, misjon med mer. Denne undervisningen har ofte vært gitt under valgfagsrammen, men definert som et "skolens valgfag", altså et obligatorisk fag for elever som søker seg til den kristne skolen. Elevene har naturligvis vært informert om denne undervisningen før de søkte om plass ved skolen.

Vi er opptatt av at kristne videregående skoler fortsatt skal kunne gi en opplæring i kristendom som ikke blir gitt i tilsvarende offentlige skoler. Denne undervisningen er med på å profilere skolen som en alternativ, kristen skole. Skolens utvidede kristne målsetting blir vanskelig å nå hvis ikke skolen kan tilby en alternativ opplæring med tid avsatt til undervisning om kristen tro, etikk med mer.

Elevenes valgmuligheter i Kunnskapsløftet er begrenset til å kunne velge programfag, riktignok også fra andre programområder innenfor de studieforbereende utdanningsprogrammene. Med utgangspunkt i dette vil vi her argumentere for et regelverk som åpner for lokalt fastsatte programfag som eleven kan velge. Vi er ikke mot de forslag som departementet har, men vi mener det er behov for presiseringer.

Vi ser at departementet foreslår at henholdsvis 10 eller 15 uketimer over 3 år skal være avsatt til valgfrie programfag.

Med utgangspunkt i dette har vi tre alternative forslag. Vårt anliggende er naturligvis kristne friskolers mulighet til å være et alternativ med en læreplan som gjenspeiler at det er en kristen skole. Vi uttrykker likevel vårt forslag slik at det er skoler i sin alminnelighet som gis et frihetsrom.

1. alternativ:

En skole må kunne utarbeide og få godkjent lokalt fastsatte programfag med en ramme på 10 uketimer. Et kristendomsfag, med tilknyttede emner som bibelfag, troslære, etikk, misjon, forkynnelse, barne- og ungdomsarbeid, organisasjonsarbeid etc, er eksempel på elementer i et slikt lokalt fastsatt programfag.

Faget må kunne deles i to 5-timers enheter, der den første enheten kan gjøres obligatorisk for elevene. Den andre 5-timers enheten i det lokalt fastsatte programfaget kan være en valgfri påbygning.

Undervisningen i det lokalt fastlagte 10-timers programfaget må kunne fordeles over alle 3 år.

Det for eleven obligatoriske lokalt fastlagte programfaget på 5 uketimer fordelt over tre år reduserer elevens mulighet til å velge andre valgfrie programfag, fordi kvoten på timer til valgfrie programfag blir redusert med 5 uketimer. De 5 timene med obligatorisk lokalt fastlagt programfag skal ikke kunne velges bort når skolen har fått godkjent dette programfaget.

Elever som søker skoler som har slike obligatoriske, lokalt fastsatte programfag må naturligvis ha informasjon før de søker, slik at de er kjent med at muligheten til valgfrie programfag er redusert ved denne skolen.

Utdanningsdirektoratet må godkjenne det lokalt fastsatte 10-timers programfaget.

2. alternativ:

En skole må kunne utarbeide og få godkjent lokalt fastsatte programfag med en ramme på 5 uketimer. Kristendom, med tilknyttede emner som etikk, misjon etc, er eksempel på et slikt lokalt fastsatt programfag. Faget må kunne gjøres obligatorisk for elevene.

Undervisningen i det lokalt fastlagte programfaget må kunne fordeles over alle 3 år.

Det obligatoriske lokalt fastlagte programfaget på 5 uketimer fordelt over tre år reduserer elevens mulighet til å velge andre valgfrie programfag fordi kvoten på timer til valgfrie programfag blir redusert med 5 uketimer. Det må være en mulighet for at de 5 timene med lokalt fastlagt programfag ikke kan velges bort når friskolen har fått godkjent dette programfaget.

Elever som søker skoler som har slike obligatoriske, lokalt fastsatte programfag må naturligvis ha informasjon før de søker, slik at de er kjent med at muligheten til valgfrie programfag er redusert ved denne skolen.

Utdanningsdirektoratet må godkjenne det lokalt fastsatte programfaget.

3. Alternativ:

En skole må kunne utarbeide og få godkjent egne moduler av programfag. Den lokalt fastsatte modulen kan f.eks omhandle kristendom, med tilknyttede emner som etikk, misjon etc. De lokale modulene erstatter moduler i dens sentralt gitte læreplanen for offentlig skole og plasseres inn som en del av programfagene som skolen tilbyr.

Denne modellen innebærer at et programfag ved en skole kan være noe annerledes enn det samme programfaget ved en annen skole. Men forskjellene vil være begrensede.

Vi foreslår at et visst antall moduler tilsvarende en arbeidsmengde på 3-4 uketimer fordelt over 3 år skal være mulig å bytte ut. Navnene på programfagene i den sentralt gitte læreplanen beholdes, men innholdet blir endret fordi enkelte deler (moduler) av programfaget blir byttet ut og erstattet med f.eks kristendom. Dette fagstoffet bør være relatert til og anrettet for det programfaget det inngår som en modul i.

Utdanningsdirektoratet må godkjenne de lokalt fastsatte modulene som erstatter deler av programfag i den sentralt gitte læreplanen.

KFF foreslår at disse valgmuligheter blir gjort mulige, i det minste den siste av dem, alternativ 3. I og med at friskolene har mulighet for å få godkjent alternative fagplaner mener vi de 2 første alternativene må være mulige også, men alternativ 3 er den enkleste og minst inngripende muligheten som de fleste skolene vil benytte.

3.2 Om yrkesfaglige utdanningsprogram

3.2.1 Fellesfagene

Departementets forslag nr. 9:

Fellesfaget engelsk og fellesfaget samfunnsfag utvides hver med én uketime i Vg2.

KFF mener:

- Dette er OK

3.2.2 Felles programfag

Departementets forslag nr. 10:

- Hvert felles programfag skal ha minimum 10 uketimer.
- Elevene skal kunne bruke *prosjekt til fordypning* til å arbeide med ønsket lærefag eller til andre lærefag de ønsker å gjøre seg kjent med innen utdanningsprogrammet. For elever som ønsker generell studiekompetanse, kan timene til *prosjekt til fordypning* brukes til fellesfag.

KFF mener:

- Det er viktig at elevene gjennom *prosjekt til fordypning* gis muligheter til å velge og arbeide med områder som omfatter små fag.
- Vi mener også at timer til *prosjekt til fordypning* kan inneholde visse valgmuligheter for profilering av skolen lokalt eller i vårt tilfelle som kristen skole i tilknytning til fordypningsprosjektet, f.eks ved å legge et misjonsprosjekt til et prosjektarbeid innenfor naturbruk. Det må også kunne legges inn elementer fra det kristne trosinnhold relatert til prosjektene.

Vi mener dette bør presiseres i det endelige materialet slik at ikke dette blir noe problem.

3.2.3 Påbygging til generell studiekompetanse(Vg3)

Departementets forslag nr. 11:

- For å få tilstrekkelig tid til matematikk og 2. fremmedspråk i Vg3 påbygging, går timer til kroppsøving og timer til valg ut.

KFF mener:

- Dette er OK

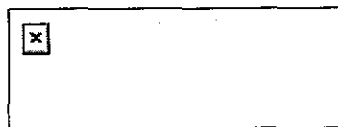
4 BRUK AV POENG

Departementet vil starte arbeidet med å utrede overgang fra timer til poeng i nært samarbeid med berørte parter, og ønsker som grunnlag for arbeidet å få generelle synspunkter på bruk av poeng, i stedet for bruk av timer.

KFF mener:

- Det er riktig vei å gå å "verdsette" eller beskrive fagets omfang med poeng.
- Gir fleksibilitet, viktig å gi plass til små enheter, dvs fag av lite innholdsmessig omfang

Vennlig hilsen
Kristne Friskolers Forbund

Torgeir Flateby
Gensekr

Helge Vatne
Seniorrådgiver